

Sarajevo, 13.01.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.01.2020.- 10.01.2020.

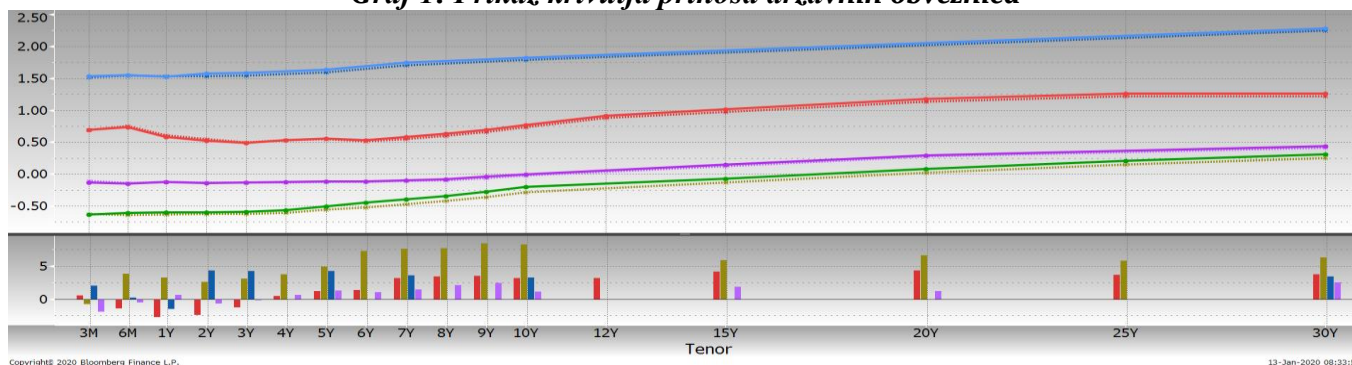
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	3.1.20	-	10.1.20		3.1.20	-	10.1.20		3.1.20	-	10.1.20		3.1.20	-	10.1.20	
2 godine	-0,62	-	-0,60	↗	1,52	-	1,57	↗	0,55	-	0,53	↘	-0,13	-	-0,14	↘
5 godina	-0,55	-	-0,51	↗	1,59	-	1,63	↗	0,55	-	0,56	↗	-0,12	-	-0,11	↗
10 godina	-0,28	-	-0,20	↗	1,79	-	1,82	↗	0,74	-	0,77	↗	-0,01	-	0,00	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	3.1.20	-	10.1.20	
3 mjeseca	-0,580	-	-0,592	↘
6 mjeseci	-0,644	-	-0,606	↗
1 godina	-0,599	-	-0,584	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.01.2020. godine (pune linije) i 03.01.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

Svjetska banka smanjila je prognoze globalnog ekonomskog rasta za 2019. i 2020. godinu zbog sporijeg od očekivanog oporavka trgovine i investicija, usprkos smirivanju trgovinskih tenzija između SAD i Kine. Naime, prema posljednjim prognozama stope gospodarskoga rasta smanjene su za obje godine za 0,2%, na 2,4% i 2,5%, respektivno.

EUROZONA

Do sredine proteklog tjedna prinosi sigurnijih obveznica nisu bilježili bitnije promjene, jer su investitori i dalje bili u neizvjesnosti vezano za dalje vojne intervencije između SAD i Irana. Rast prinosa, osobito prinosa njemačkih obveznica, zabilježen je u srijedu nakon priopćenja s obje strane koje su signalizirale da za sada do toga ne bi trebalo da dođe. Na tjednoj razini prinosi njemačkih obveznica su povećani između 2 i skoro 8 baznih boda, pri čemu su najveće promjene zabilježene kod obveznica s rokom dospeljeća od 10 godina. Rast prinosa ostalih sigurnijih obveznica je bio manje izražen, te su isti zabilježili rast do 4 bazna boda. Prinosi italijanskih obveznica kraćeg i srednjeg roka dospeljeća su povećani za 2, odnosno 1 bazni bod, dok su prinosi obveznica duže ročnosti smanjeni za oko 2,5 bazna boda. Tržišta novca počinju da očekuju veće kamatne stope u eurozoni u sljedećoj godini, što predstavlja odraz očekivanja da je ekonomija prošla ono najgore, te da je ECB manje uvjerljiva oko uvođenja dodatnih monetarnih stimulansa. Uoči najavljenog početka procesa revizije monetarne politike, član UV ECB de

Galhau je izjavio da smatra da inflatorni cilj ECB treba da bude simetričan, odnosno da, ukoliko se kao osnovni cilj vidi najveća moguća razina inflacije, manje su šanse dostizanja iste. Prema njegovom mišljenju, ciljana razina inflacije treba da bude fleksibilna, potrebno je utvrditi do koje razine i/ili tijekom kojeg vremenskog razdoblja ne može da bude zagwarantirana inflacija od 2%. Predstavnici ECB su prošlog tjedna upozorili na to da je Brexit bez dogovora i dalje moguć u 2020. godini ukoliko budući aranžmani ne budu dogovoreni, te da bi takav scenario mogao dovesti do prosječnog pada trgovine od 20% u dolazećim godinama između EU i Velike Britanije. Pedro Sanchez je dobio podršku Parlamenta Španjolske da drugi put postane premijer zemlje i formira vladu nakon osmomjesečnog političkog zastoja u ovoj zemlji. Samo dva glasa su prevagnula da Sanchez dobije podršku Parlamenta, što ukazuje na neizvjesnu budućnost nove koalicijske vlade.

Prošlog tjedna su objavljeni preliminarni podaci o rastu stope inflacije u eurozoni u prosincu na 1,3%, što je najveći podatak zabilježen u posljednjih 8 mjeseci.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	PROSINAC	1,3%	1,3%	1,0%
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	STUDENI	-1,5%	-1,4%	-1,9%
3.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	SIJEČANJ	2,6	7,6	0,7
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	PROSINAC	101,4	101,5	101,2
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	PROSINAC	-8,1	-8,1	-7,2
6.	Stopa nezaposlenosti – EZ	STUDENI	7,5%	7,5%	7,5%
7.	Maloprodaja – EZ (G/G)	STUDENI	1,5%	2,2%	1,7%
8.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	STUDENI	9,7%	9,7%	9,7%
9.	Odnos deficita i GDP-a - Italija (G/G)	III tromjesečje	-	3,2%	4,0%
10.	PMI kompozitni indeks – Njemačka (final.)	PROSINAC	49,5	54,9	53,2
11.	PMI kompozitni indeks – Francuska (final.)	PROSINAC	52,0	52,0	52,1
12.	PMI kompozitni indeks – Španjolska (final.)	PROSINAC	53,9	54,9	53,2
13.	PMI kompozitni indeks – Italija (final.)	PROSINAC	49,7	49,3	49,6
14.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	STUDENI	-4,7%	-6,5%	-5,6%
15.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	STUDENI	-3,7%	-2,6%	-4,6%
16.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	STUDENI	0,4%	1,3%	-0,1%
17.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	STUDENI	-0,6%	-0,6%	-2,4%
18.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	STUDENI	0,5%	2,1%	-1,3%
19.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	STUDENI	-	-4,3%	-2,2%
20.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	STUDENI	-	-1,3%	0,8%
21.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	STUDENI	0,4%	1,2%	0,2%
22.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	STUDENI	21,3	18,3	21,3
23.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	STUDENI	-5,07	-5,58	-4,91

SAD

Protekli tjedan u SAD obilježila su zbivanja vezano za političke odnose s Iranom. Naime, nakon ubistva iranskog generala Soleimania, iranske snage su balističkim projektilima napale dvije američke vojne baze u Iraku. Iako je bilo očekivano da će taj potez znatno utjecati na dalji rast tenzija, govor predsjednika Trumpa je ublažio iste i pozitivno utjecao na financijsko tržište SAD. Trump je odustao od daljeg vojnog sukoba s Iranom, dodavši da će Teheranu uvesti nove ekonomske sankcije i da, sve dok je predsjednik SAD, Iran nikada neće dobiti nuklearno oružje. Predstavnički dom Kongresa SAD je usvojio rezoluciju kojom se ograničavaju ovlasti predsjednika Trumpa u daljnjim vojnim akcijama protiv Irana. Što se tiče odnosa s Kinom, predsjednik Trump je izjavio da će 15. siječnja potpisati prvu fazu trgovinskog sporazuma u Vašingtonu, nakon čega će otići u službeni posjetu Peking u kako bi se započeli pregovori o drugoj fazi sporazuma.

U odvojenim prošlotjednim izjavama kreatori monetarne politike Fed-a su bili jedinstveni u stavu da su potpisivanje prve faze trgovinskog sporazuma s Kinom, te očekivana ratifikacija novog trgovinskog sporazuma na relaciji SAD-Meksiko-Kanada pozitivni za ekonomiju SAD u ovoj godini.

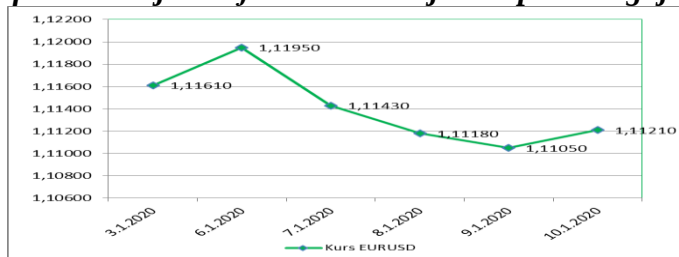
Prema rezultatima istraživanja Bloomberga za siječanj, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 2,3% za 2019. godinu, te stope od 1,8% i 1,9% za tekuću i 2021. godinu, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za prošlu godinu je ostala nepromijenjena i iznosi 1,8%, dok za tekuću iznosi 2,1%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed na sjednici koja se održava krajem ovog mjeseca zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu, dok vjerojatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 30%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa nezaposlenosti	PROSINAC	3,5%	3,5%	3,5%
2.	Nefarmerski sektor	PROSINAC	160.000	140.000	256.000
3.	Privatni sektor	PROSINAC	153.000	139.000	243.000
4.	Prerađivački sektor	PROSINAC	5.000	-12.000	58.000
5.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	3. SIJEČNJA	-	13,5%	-13,2%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. SIJEČNJA	220.000	214.000	223.000
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	5. SIJEČNJA	-	65,1	63,9
8.	Zalihe u veleprodaji (M/M) (final.)	STUDENI	0,0%	-0,1%	0,0%
9.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	PROSINAC	52,2	52,8	51,6
10.	Obujam porudžbina trajnih dobara (final.)	STUDENI	-2,0%	-2,1%	0,2%
11.	Tvorničke porudžbine	STUDENI	-0,8%	-0,7%	0,2%
12.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD)	STUDENI	-43,6	-43,1	-46,9

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad s razine od 1,1161 na razinu od 1,1121.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna predsjednica Europske komisije Von der Leyen se sastala s premijerom Johnsonom, nakon čega je izjavila da je EU spremna “raditi dan i noć” kako bi se postigao sporazum o Brexitu, te je upozorila premijera Johnsona da nema vremena za detaljne pregovore o svim aspektima budućeg odnosa Velike Britanije s EU. Istodobno, glasnogovornik premijera Johnsona Davies je izjavio da Velika Britanija još uvijek želi postići sporazum o slobodnoj trgovini do kraja godine kao što je to slučaj sa sporazumom koji ima Kanada.

Britanski zastupnici su prošlog tjedna u Donjem domu Parlamenta odobrili prijedlog zakona koji će omogućiti Velikoj Britaniji da napusti EU 31. siječnja s izlaznim sporazumom, čime će biti okončana trogodišnja neizvjesnost oko uvjeta Brexita. Zastupnici su sa 330 glasova za i 231 protiv izglasali prijedlog zakona o izlaznom sporazumu koji je postignut s EU prošle godine.

Eksterna članica MPC BoE Tenreyro je istaknula da bi podržala kratkoročno smanjenje kamatnih stopa ukoliko ekonomski rast ne ojača. Ona je, također, istaknula da je njena sklonost da glasuje za smanjenje stope došla i zbog neizvjesnosti oko Brexita, kao i prigušenog globalnog rasta, te bi više monetarnih stimulansa možda bilo potrebno da se potakne tržište rada usprkos tome što postoje znakovi njegovog poboljšanja, ali ono ne postaje snažnije. S druge strane, član MPC Vlieghe je istaknuo da bi glasovao za smanjenje kamatne stope u ovom mjesecu ukoliko ne bude signala da ekonomija napreduje nakon

generalnih izbora. On je istaknuo da se mora vidjeti značajno poboljšanje u ekonomskim pokazateljima Velike Britanije kako bi se opravdalo čekanje na smanjenje referentne kamatne stope.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Promjena vrijednosti zvaničnih rezervi (u mil USD)	PROSINAC	-	2.143	49
2.	PMI uslužni sektor (final.)	PROSINAC	49,1	50,0	49,0
3.	PMI kompozitni indeks (final.)	PROSINAC	48,5	49,3	48,5

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,85335 na razinu od 0,85115, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,3083 na razinu od 1,3064.

JAPAN

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da BoJ treba biti spremna odgovoriti na geopolitičke i trgovinske rizike, te je istaknuo da je domaća potražnja i dalje jaka, ali da se treba pratiti utjecaj povećanja poreza na promet. Premijer Japana Abe je izjavio da će i dalje nastaviti s poboljšanjem fiskalne situacije u zemlji, te da porez na promet više neće biti povišen do kraja njegovog mandata, odnosno do rujna 2021. godine.

Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za siječanj, ekonomski analitičari prognoziraju stopu rasta GDP-a od 1,0% za 2019. godinu, te stope od 0,4% i 0,8% za tekuću i 2021. godinu, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za prošlu godinu je smanjena na 0,5% s prethodno prognoziranih 0,6%, dok je za tekuću godinu smanjena na 0,8% sa 0,9%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će BoJ zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu do kraja prvog tromjesečja ove godine, dok vjerojatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 35%.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

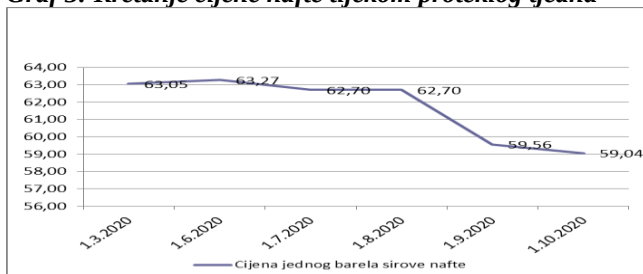
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD)	PROSINAC	-	1.323,8	1.317,3
2.	Vodeći indeks (prelim.)	STUDENI	90,9	90,9	91,6
3.	Koicidirajući indeks (prelim.)	STUDENI	95,2	95,1	95,3
4.	Indeks ukupnih zarada	STUDENI	-0,1%	-0,2%	0,0%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	PROSINAC	-	48,4	48,9
6.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	PROSINAC	-	49,4	49,4
7.	Potrošnja kućanstava (G/G)	STUDENI	-1,8%	-2,0%	-5,1%
8.	Monetarna baza (G/G)	PROSINAC	-	3,2%	3,3%
9.	Indeks potrošačkog povjerenja	PROSINAC	39,5	39,1	38,7

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 120,49 na razinu od 121,65. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 108,09 na razinu od 109,45.

NAFTA I ZLATO

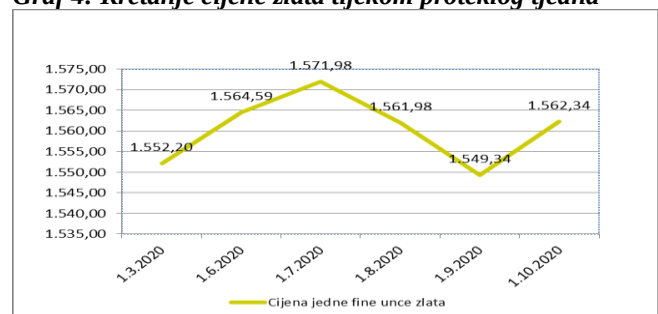
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,05 USD (56,49 EUR). Cijena nafte je do sredine tjedna bilježila veoma blagi pad, dok je značajniji pad zabilježen u četvrtak. Utjecaj na pad cijene nafte imala su očekivanja da će odgovor Irana prema SAD biti ograničen, kao i uvjeravanje OPEC-a da su tržišta dobro opskrbljuje ovim energentom, odnosno da članice i suradnici mogu reagirati na rastuće tenzije na Bliskom Istoku ukoliko se ukaže potreba. Na dodatni pad cijene nafte utjecala je izjava predsjednika Trumpa, kojom je signalizirano da SAD za sada neće vršiti dodatne vojne intervencije. Na kraju tjedna cijena nafte je smanjena za 6,63%, te se prvi put u posljednja četiri tjedna našla na razini ispod 60 USD po barelu. Prema podacima IEA zalihe nafte u SAD su u prošlom tjednu neočekivano povećane za 1,16 milijuna barela, u odnosu na očekivani pad od 3,25 milijuna barela. Cijena nafte je krajem tjedna nastavila da se smanjuje, ali slabijim intenzitetom. Fatih Birol, izvršni direktor IEA, je izjavio da se očekuje da će na globalnom tržištu tijekom 2020. godine biti dovoljno ponude nafte, dok bi rast tražnje mogao ostati slab, ograničavajući rast cijene ovog energenta. On je dodao da očekuje rast tražnje blago iznad jednog milijuna barela dnevno, te da bi rast mogao ostati slab u usporedbi s povijesnim razinama. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela nafte je iznosila 59,04 USD (53,09 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.552,20 USD (1.390,74 EUR). Početkom tjedna cijena zlata je bilježila rast uslijed povećane potražnje za sigurnijim investicijama zbog pogoršanja političkih odnosa između SAD i Irana. U takvim okolnostima cijena zlata je u utorak dostigla razinu od preko 1.570 USD po unci prvi put od travnja 2013. godine. Generalno promatrano, protekli tjedan je bio veoma volatilan kada je u pitanju trgovina zlatom. Hedž fondovi, kao i ostali veliki špekulanti, su pojačali očekivanja oko rasta cijene zlata i to na najveću razinu od rujna. Nakon toga je cijena ovog plemenitog metala zabilježila najveću razinu u posljednjih šest mjeseci, a zatim je nastupila konsolidacija cijene na nižim razinama pošto su tenzije između Irana i SAD ublažene. Ipak, Trump je u petak objavio sankcije protiv Irana, podsjećajući investitore da rješenje konflikta još uvijek nije blizu. Analitičari trenutno očekuju da bi cijena zlata mogla nastaviti uzlazni trend, dugoročno promatrano, iako neće biti lako da se održi u tom trendu. Pored toga, postoje i stavovi analitičara da bi se tenzije na Bliskom Istoku mogle nastaviti tijekom ove godine, što će ponovo dati podršku rastu cijene zlata. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.562,34 USD (1.404,86 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.